

Hon fixar slottets urverk

För hovurmakare Sophia Reuterdahl finns flera fördelar med att arbeta vid Kungliga slottet. Inte minst mörkret.

”Det är en fascinerande ljudupplevelse när slottets alla klockor slår tolv precis samtidigt. Det tyckte jag redan som liten.” Det sa kung Carl XVI Gustaf när han invigde utställningen *I tiden – kungliga klockor under 400 år*.

Bakom den ljudupplevelsen – att få slottets alla klockor, med flera hundra år på nacken, att slå tolv exakt samtidigt – gömmer sig ett grannliga arbete. Det vet hovurmakare Sophia Reuterdahl som ansvarar för slottets åttio klockor.

Varje torsdag går hon igenom de egensinniga urverken. Hon kommer till slottet tidigt på morgonen, löser ut en nyckelknippa för att kunna röra sig fritt i byggnaden med över 600 rum, fördelade på sju våningar.

– Det vore enkelt om man kunde börja i ena änden och ta rummen i tur och ordning men jag måste anpassa mig efter vad som händer på slottet i övrigt, säger hon.

SOPHIA REUTERDAHL drar upp slottsklockorna, undersöker dem och om något ur behöver repareras går hon igenom prioriteringsordningen med personal från slottets husgerådskammare. Vilka urverk måste åtgärdas genast och vilka kan vänta? En del klockor får aldrig stanna, exempelvis golvuret i det åttkantiga kabinettet i Bernadottevåningen där kungen ger sina högtidliga audienser.

Att vara hovurmakare är en

LINNEA RHEBORG

Namn: Sophia Reuterdahl. **Gör:** Bär titeln hovurmakare sedan 6 februari 2017 men har haft uppdrag för hovet sedan 2013. **Urmakare sedan:** 1987. **Bor:** I Älvsjö, utanför Stockholm. **Familj:** Särbo och dotter, 13 år. **Är också:** Fjärde generationens urmakare.

mörk tillvaro, bokstavligt talat. För att skydda slottets historiska miljö hindras dagsljus från att släppas in och Sophia Reuterdahl går sina ronder i mörka korridorer, ensam med en ficklampa.

Samtidigt tillför mörkret en bättre ljudupplevelse. Ibland väntar hon en stund med att tända, står i dörröppningen och lyssnar in i tysta salar. Hur låter det därinne? Mår klockorna bra? Kungliga slottets bostadsrum

vetter in mot borggården medan paradrummen blickar ut mot staden. Balsalen Vita havet är hörnrummet högst upp som

vetter mot Grand Hôtel.

Sophia Reuterdahl står ofta en stund i mörkret och lyssnar utanför denna balsal för att höra hur fint bordsuret från

1740 tickar. Uret slukade under en period flera månader av hennes tankekraft.

– Gånghjulet var slitet och

innan man sätter filen och börjar fila om ett hjul måste man veta vad man ger sig in på. Man måste ha tänkt igenom noga vad man ska uppnå.

Innan hon tog sig an uppdraget som hovurmakare drev hon Reuterdahls urmakeri i Stockholmsförorten Gamla Enskede. Där reparerade hon privatpersoners väggur, något hon inte hinner med längre eftersom arbetet med slottsklockorna är så pass tidskrävande.

På slottet finns nämligen inte bara ovanligt gamla urverk, de är också gjorda av Europas främsta urmakare. Hantverket bakom dessa innebär ofta en större utmaning.

– Uppdraget som hovurmakare har blivit en vidareutveckling i yrket.

NÄR MAN ÖPPNAR anrika klockor finns ristningar i mäsingen från tidigare urmakare, ett slags hälsning till framtida kolleger. Bordsuret från 1740 i balsalen Vita havet öppnades exempelvis den 25 juli år 1829 av urmakare Dahlberg. Sammanlagt finns sex stycken namn inristade i verket. Men vem som plockade bort sekundvisaren framgår inte. Likväl var det synd, anser Reuterdahl.

– Den hade till och med halvsekundsmarkeringar på den emaljerade urtavlan så jag konstruerade en ny, tunn mäsingssekundvisare.

Förutom arbetet med speciella urverk finns en annan stor fördel med att reparera just slottsklockor.

– På slottet får jag fortsätta att följa en klocka. Det gör jobbet än mer intressant. Tidigare tog jag in en klocka över disk och sedan var det hej då.

TEXT: Helene Rothstein